

דף סג.

עין משפט א.ב. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פי"ב הי"ב

כָּל הַנְּשׂוֹאוֹת לַכֹּהֲנִים = בֵּין כֹּהֲנֵי בֵּין יִשְׂרָאֵלִית אֵין שִׁירֵי
מְנַחֲוֹתֵיהֶן נֶאֱכָלִים מִפְּנֵי חֵלֶק הַבַּעַל שְׂאִינוֹ אוֹכֵל. וְאִינָה
כֹּלָה לְאֲשִׁים מִפְּנֵי חֵלֶק הָאִשָּׁה. אֶלָּא הַקֹּמֶץ קָרֵב לְעֶצְמוֹ
וְהַשִּׁירִים מִתְּפָזְרִין עַל בֵּית הַדֶּשֶׁן. הַקְּמִיצָה בְּכֹל מְקוֹם
בְּעֶזְרָה וְאִם קֹמֶץ בְּהִיכָל כְּשֶׁרָה:

עין משפט ג. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פי"ב הי"ז

כָּל הַמְּנַחֲוֹת הַקְּרִיבוֹת לְגִבֵּי הַמְּזִבְחָ = טְעוֹנוֹת הַגֹּשָׁה
בַּמַּעֲרָב כְּנֶגֶד חֻדָּה שֶׁל קֶרֶן דְּרוֹמִית מִמַּעֲרָבִית. וְאִינָן
טְעוֹנוֹת תְּנוּפָה. חוּץ מִמְּנַחַת סוּטָה וְעוֹמֵר הַתְּנוּפָה
שֶׁשְׁנֵיהֶן טְעוֹנוֹת תְּנוּפָה וְהַגֹּשָׁה:

הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פי"ג הי"ב

סֹדֵר הַבָּאֵת הַמְּנַחָה כִּיצַד ד'. מִבֵּיא אָדָם סֵלֶת מִתּוֹךְ בֵּיתוֹ
בְּקִלְתוֹת שֶׁל כֶּסֶף אוֹ שֶׁל זָהָב אוֹ שֶׁל שָׁאֵר מִיַּי מִתְּכֹת

ב. כסף משנה: כל הנשואות לכהנים וכו' עד מתפזרים על בית הדשן. בפרק היה נוטל (דף כ"ג) משנה וברייתא: הקמיצה בכל מקום בעזרה. משנה בפרק קדשי קדשים (דף ס"ג). ומ"ש ואם קמץ בהיכל כשירה. מימרא בפ"ק דמנחות (דף ח')

ג. כסף משנה: כל המנחות הקריבות לגבי המזבח טעונות הגשה. משנה בפרק כל המנחות באות (דף ס'). ומ"ש שהגשה במערב. שם במשנה (דף ס"א). ומ"ש שהוא כנגד חודה של קרן דרומית מערבית. ברייתא בפרק הקומץ רבה (דף י"ט): ויליף לה מקראי. ומ"ש ואינן טעונות תנופה חוץ ממנחת סוטה ועומר התנופה וכו'. משנה בפרק כל המנחות (דף ס"א):

ד. כסף משנה: סדר הבאת המנחה כיצד וכו' עד נותנו ע"ג האשים מכלי שרת. הכל בפ"ב דסוטה (דף י"ד): ובתוספתא פ"ק דמנחות. ומ"ש כלי שהוא ראוי לכלי שרת אמרינן שם

כְּלֵי שֶׁהוּא רְאוּי לְכֵלֵי שָׂרֵת. וְאִם הִיְתָה מִנְחַת הַסֶּלֶת
 נֹתְנָה לְכֵלֵי שָׂרֵת וּמִקְדָּשָׁה בְּכֵלֵי שָׂרֵת. וְאִם הִיְתָה מִן
 הַמִּנְחֹת הַנֶּאֱפוֹת אוֹפָה אוֹתָהּ שָׁם בַּמִּקְדָּשׁ וּפּוֹתֶת כְּמוֹ
 שֶׁבְּאַרְנוֹ וְנוֹתֵן הַפְּתִיתִין לְכֵלֵי שָׂרֵת וְנוֹתֵן עָלֶיהָ שְׂמֹנֶה
 וְלִבְנֹתָהּ וּמוֹלִיכָה אֶצֶל כֹּהֵן. וְהַכֹּהֵן מוֹלִיכָה אֶצֶל הַמִּזְבֵּחַ
 וּמִגִּישָׁה בְּקֶרֶן דְּרוֹמִית מֵעֶרְבִית כְּנֶגֶד חֻדָּה שֶׁל קֶרֶן וְדִיו.
 וּמִסֵּלֵק אֶת כָּל לִבְנֹתָהּ לְצַד אֶחָד וְקוֹמֵץ מִמָּקוֹם
 שְׂנֵתְרָבָה שְׂמֹנֶה שְׂנֵאָמֵר 'מִסֶּלֶתָהּ וּמִשְׂמֹנָה'. וְנוֹתֵן הַקֹּמֵץ
 לְכֵלֵי שָׂרֵת וּמִקְדָּשׁוֹ בְּכֵלֵי שָׂרֵת. וְקוֹמֵץ שֶׁחֶלְקוֹ בְּשָׁנֵי
 כִּלִּים אֵינוֹ קָדוֹשׁ. וְחֹזֵר וּמִקְדָּשׁ וּמִלֶּקֶט אֶת כָּל לִבְנֹתָהּ
 וְנוֹתְנָה עַל הַקֹּמֵץ שֶׁבְּכֵלֵי וּמַעֲלֶהוּ עַל הַמִּזְבֵּחַ וּמוֹלֵחוֹ.
 וְנוֹתְנָה עַל גִּבֵּי הָאֲשִׁים מִכֵּלֵי שָׂרֵת. וְאִם מִנְחַת כֹּהֲנִים
 הִיא אֵינוֹ קוֹמֵץ אֶלָּא נֹתֵן מֶלֶח עַל כֶּלֶה וּמִשְׁלִיף הַכֶּל
 עַל גִּבֵּי הָאֲשִׁים:

עין משפט ד. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פ"ה ה"ד

וּמִנִּין שְׁשׁוּחֻטִים קְדָשִׁים קְלִים בְּכָל הָעֲזָרָה אֶפְלוֹ אַחֲרֵי
 הַהִיכָל. שֶׁהָרִי נֶאֱמַר בְּשִׁלְמִים 'וּשְׁחָטוּ פֶתַח אֵהָל מוֹעֵד'

בגמרא דהיינו לאפוקי של עץ דלא חזי לכלי שרת. ומה שכתב ודיו אמרינן בגמ' אלא תימא
 שהמנחה עצמה צריך שתגע במזבח. ומ"ש וקומץ שחלקו בשני כלים אינו קדוש. פ"ק דמנחות
 (דף ז'). ומ"ש ואם מנחת כהנים היא אינו קומץ. פלוגתא דתנאי בר"פ אלו מנחות (דף ע"ב):
 ופסק כת"ק:

ה. כסף משנה: ומנין ששוחטין קדשים קלים בכל העזרה אפי' אחורי ההיכל וכו'. שם (דף
 נ"ה) ת"ר ושחטו פתח אהל מועד ושחט אותו לפני אהל מועד ושחט אותו לפני אהל
 מועד להכשיר כל הרוחות בקדשים קלים ק"ו לצפון ומה קדשי קדשים שלא הוכשרו בכל

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
 בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
 email: minchat.aaa@gmail.com

לְהַכְשִׁיר כָּל הָרוּחוֹת שֶׁהָרִי לֹא יִחַד לָהֶם רוּחַ. וְהוּא הַדִּין
 לְשֹׂאֵר הַקְּדָשִׁים קָלִים. וְאִם שִׁחְטָם בְּהִיכָל פְּשָׁרִים. אָבֵל
 אִם שִׁחְטָן בְּגִגּוֹ שֶׁל הֵיכָל פְּסוּלִין שֶׁאֵין הַגָּנוֹת רְאוּיוֹת
 לְשַׁחֲטָה כָּלֵל אֶלָּא בְּקִרְקַע הָעֶזְרָה:

הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פ"י ה"ג

וְאֵין חֲטָאת וְאִשָּׁם וְשִׁירֵי מִנְחוֹת נֶאֱכָלִין אֶלָּא לְזִכְרֵי
 כְּהֻנָּה בְּעֶזְרָה וְאִם נֶאֱכָלוּ בְּהִיכָל נֶאֱכָלוּ שְׁנֵאמַר לְכָל

הרוחות הוכשרו בצפון קדשים קלים שהוכשרו בכל הרוחות אינו דין שהוכשרו בצפון ומפרש בגמרא דהני תלתא קראי חד לגופיה דניבעי פתח אהל מועד כדלקמן בסמוך וחד להכשיר צדדין וחד לפסול צידי צדדין וצפון לא איצטריך קרא. ופירש רש"י לפני משמע כל שלפני ההיכל. וחד להכשיר צדדין כל רוחב העזרה דלא תימא כנגד הפתח דוקא להכי הדר כתב לפני ולא כתב פתח וכל האויר בכלל לפני דלא כתב כנגד. וחד לפסול צידי צדדין כגון לשכות ואפי' תוכן קדש פסולות לשחיטה דלא תימא מדפתח לאו דוקא לפני נמי לאו דוקא. ודברי רבינו שכתב שהרי נאמר בשלמים ושחטו פתח אהל מועד להכשיר כל הרוחות נראה שהוא טעות סופר דהא מהאי קרא לא ילפינן אלא דניבעי פתח אהל מועד לכך נ"ל שצריך להגיה ולכתוב ושחט אותו לפני אהל מועד. ומכל מקום מה שכתב רבינו אפילו אחורי ההיכל צריך למוד מנין לו [עיין תוספות יום טוב זבחים פ"ה מ"ז דכך נתבאר להדיא בסוגיין דזבחים נ"ה]. ומה שכתב ואם שחטן בהיכל כשרים. בפרק קדשי קדשים (דף ס"ג) אמר רבי יוחנן שלמים ששחטן בהיכל כשרים שנאמר ושחטו פתח אהל מועד ולא יהא טפל חמור מן העיקר. ומ"ש אבל אם שחטן בגגו של היכל פסולים שאין הגגות ראויות לשחיטה כלל וכו'. בפרק כיצד צולין (דף פ"ה): אמר רב גגין ועליות לא נתקדשו ואע"ג דמתיב עליה מדתניא שעלית בית קדשי הקדשים מקודשת ושני שאני היכל דכתיב ויתן דוד לשלמה בנו את תבנית האולם וגו' ועליותיו וגו' וכתב הכל בכתב מיד ה' עלי השכיל אלמא עליות ההיכל נתקדשו ומשמע דה"ה לגגו, י"ל דשאני עליות שנזכרו בכתוב אבל גג שלא הוזכר בכתוב גם הוא בכלל מה שאמר רב גגין לא נתקדשו. ומ"ש אלא בקרקע העזרה. כתב כן למעט עליות. אחר כך מצאתי בפרק שני דזבחים אמר עולא השוחט על גגו של היכל חייב משום שחוטאי חוץ הואיל ואין ראוי לשחיטת כל זבח וזה מבואר מדברי רבינו שאין גגו של היכל כשר לשחיטת שום זבח:

ו. כסף משנה: ואין חטאת ואשם ושירי מנחות נאכלים אלא לזכרי כהונה בעזרה. משנה פ' איזהו מקומן (דף נ"ד:). ומ"ש ואם נאכלו בהיכל נאכלו וכו'. בפרק קדשי קדשים (דף

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
 email: minchat.aaa@gmail.com

מִנְחָתָם וְלִכְלֵ חֲטָאתָם וְלִכְלֵ אֲשָׁמָם 'בְּקֹדֶשׁ הַקֹּדְשִׁים
תֹּאכְלֶנּוּ כָּל זָכָר יֹאכֵל אֹתוֹ. וְכֵן שְׁלָמֵי צְבוּר הָרִי הֵן
כַּחֲטָאת וְכֹאֲשֶׁם כְּמוֹ שֶׁבְּאֲרֹנוּ:

עין משפט ה. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פ"ז ה"ו

חֲטָאת הָעוֹף כִּי־צַד הִיְתָה נַעֲשִׂיתָ. מוֹלֵק אוֹתָהּ בְּקֶרֶן
דְּרוֹמִית מֵעֶרְבִית כְּמוֹ שֶׁבְּאֲרֹנוּ וְיֹרֵד בְּצַפְרָנוּ עַד שְׂיַחְתוֹךְ
הַסִּימָנִין אוֹ רֹב אֶחָד מֵהֶן וְאֵינוּ מִבְּדִיל הָרֹאשׁ מִן הַגּוֹף.
וְאִם הִבְדִּיל פָּסֵל וְלוֹקָה שֶׁנֶּאֱמַר 'וּמֶלֶק אֶת רֹאשׁוֹ מִמוֹל
עֶרְפוֹ וְלֹא יִבְדִּיל'. וּמִזֶּה מְדַמָּה עַל קִיר הַמְּזֻבַּח לְמִטָּה
מֵאֲמָצְעוֹ. וְשִׁירֵי הַדָּם מִתְמַצֵּים עַל הַיְסוֹד שֶׁנֶּאֱמַר

ס"ג). ומ"ש וכן שלמי צבור הרי הן כחטאת וכאשם. משנה בפרק איזהו מקומן (דף נ"ד:).
ומ"ש כמו שביארנו. הוא בפ"ט:

ז. כסף משנה: חטאת העוף כיצד היתה נעשית וכו'. בפ' קדשי קדשים במשנה (דף ס"ד:).
ומ"ש כמו שביארנו. בפ' [חמישי]. ומ"ש ויורד בצפרנו עד שיחתוך הסימנין או רוב אחד
מהם. בפ"ק דחולין (דף כ"א). ומ"ש ואינו מבדיל הראש מן הגוף ואם הבדיל פסל. משנה
בפרק קדשי קדשים והוא מבואר בכתוב ולא יבדיל. כתב ספר מצות גדול פי' רש"י ולא
יבדיל שאין מולק אלא בסימן אחד. בפרק קדשי הקדשים (דף ס"ה:): כיצד מולקין חטאת
העוף חותך שדרה ומפרקת בלא רוב בשר עד שמגיע לושט או לקנה חותך סימן אחד או
רובו ורוב בשר עמו ובעולה שנים או רוב שנים ורבינו משה פירש לאו זה שלא יבדיל
הראש מהגוף ואני מביא ראיה לדבריו שלמד שם סתם מליקה האמורה בעולת העוף
ממליקה המפורשת בחטאת העוף מה להלן ממול עורף וכו' אי מה להלן (בחטאת העוף)
מולק ואינו מבדיל אף כאן מולק ואינו מבדיל ת"ל ומלק והקטיר מה הקטרה הראש בעצמו
והגוף לעצמו אף מליקה הראש לעצמו והגוף לעצמו ומנין שהקטרת הראש לעצמו והגוף
לעצמו שהרי שתי פעמים כתיב והקטיר בפרשה אחד לראש ואחד לגוף וכתב ושסע בינתים
עכ"ל. ומה שכתב ומזה מדמה על קיר המזבח למטה מאמצעו וכו' עד וזהו קיר התחתון. בפרק
קדשי הקדשים (דף ס"ד:): וכתב רש"י בריש מנחות (דף ג') הזאה אוהו בגוף העוף ומעלה
ומוריד בכח והדם ניתז מעצמו. מיצוי סוחט בין אצבעותיו ונצוק הדם הולך למרחוק:

וְהִנְשֹׂאָר בַּדָּם יִמָּצֵה עַל יִסּוּד הַמִּזְבֵּחַ מִכָּלֵל שֶׁהִנְתִּינָה
עַל קִיר שֶׁהַשִּׁירִין שָׁלוּ מִתְמַצִּין אֶל יִסּוּד וְזֶהוּ קִיר
הַתַּחְתּוֹן:

עין משפט ו. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פ"ז ה"ט

וְכָל מְקוֹם מִן הַמִּזְבֵּחַ כָּשֵׁר לְמַלְיקָתָהּ. וּבְלִבְד שְׂיִזָּה
דְּמָה לְמִטָּה מֵאֲמָצֵעַ הַמִּזְבֵּחַ. וְאִם הִזָּה בְּכָל מְקוֹם
כָּשֵׁרָה. וְהוּא שְׂיִתָּן לְמִטָּה מְעַט מִדָּם הַנֶּפֶשׁ:

עין משפט ז. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פ"ז ה"י

שְׁלֵשָׁה דְבָרִים הֵיטָה קָרַן דְּרוּמִית מֵעֶרְבִית ט מִשְׁמֶשֶׁת
לְמַעְלָה וּשְׁלֵשָׁה לְמִטָּה. מְלִמְטָה חֲטָאֵת הָעוֹף וְהַגָּשָׁת
הַמִּנְחוֹת וְשִׁירֵי הַדָּם שֶׁל עוֹלוֹת וְחֲטָאוֹת הַנֶּאֱכָלוֹת
וְאֲשָׁמוֹת וְשְׁלָמִים שֶׁשׁוֹפְכִין עָלֶיהָ. וְהַשְּׁלֵשָׁה שֶׁל מַעְלָה
נְסוּף הַמִּים שֶׁמִּנְסְכִין בְּחָג וְנְסוּף הַיַּיִן שֶׁל נְסָכִים וְעוֹלֹת
הָעוֹף בְּזִמְן שֶׁהִיא רַבָּה. וְאִם אֵין קָרַן דְּרוּמִית מְזַרְחִית
מְכִילָה אוֹתָהּ נִפְנִין לְקָרַן דְּרוּמִית מֵעֶרְבִית וְעוֹשִׂין אוֹתָהּ
שָׁם:

ה. כסף משנה: וכל מקום מן המזבח כשר למליקתה וכו' עד מדם הנפש. משנה וגמ' (דף ס"ג:) בפרק קדשי הקדשים:

ט. כסף משנה: שלשה דברים היתה קרן דרומית מערבית משמשת למעלה ושלשה למטה וכו' עד סוף הפרק. שם.

עין משפט זז. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פ"ז הי"א

כָּל הָעוֹלָיִן לַמִּזְבֵּחַ עוֹלֵין דֶּרֶךְ יָמִין וּמְקִיפִין וַיּוֹרְדִין דֶּרֶךְ שְׂמָאל. חוץ מן העולה לאחד משלשה דברים אלו שלמעלה בקרן זו שהן עולין ונפנין על השמאל לקרן ועושין מלאכתן וחוזרין לעקב. ומפני מה נפנין לשמאל כדי שיפגעו בקרן מערבית דרומית תחלה. שאם נפנין על ימין ומקיפין את כל המזבח עד שיגיעו לקרן דרומית מערבית שפא יתעשן המים והיין או שפא ימות העוף בעשן המזבח:

דף סג:

עין משפט א. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פי"ג הי"ב

סדר הבאת המנחה כיצד: מביא אדם סלת מתוך ביתו בקלתות של כסף או של זהב או של שאר מיני מתכות כלי שהוא ראוי לכלי שרת. ואם היתה מנחת הסלת נותנה לכלי שרת ומקדשה בכלי שרת. ואם היתה מן המנחות הנאפות אופה אותה שם במקדש ופותת כמו שבארנו ונותן הפתיתין לכלי שרת ונותן עליה שמנה

כסף משנה: סדר הבאת המנחה כיצד וכו' עד נותנו ע"ג האשים מכלי שרת. הכל בפ"ב דסוטה (דף י"ד:) ובתוספתא פ"ק דמנחות. ומ"ש כלי שהוא ראוי לכלי שרת אמרינן שם בגמרא דהיינו לאפוקי של עץ דלא חזי לכלי שרת. ומה שכתב ודיו אמרינן בגמ' אלא תימא שהמנחה עצמה צריך שתגע במזבח. ומ"ש וקומץ שחלקו בשני כלים אינו קדוש. פ"ק דמנחות (דף ז'). ומ"ש ואם מנחת כהנים היא אינו קומץ. פלוגתא דתנאי בר"פ אלו מנחות (דף ע"ב:) ופסק כת"ק

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאהרד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

וּלְבוֹנְתָהּ וּמוֹלִיכָהּ אֶצֶל כֹּהֵן. וְהִפְּחֵן מוֹלִיכָהּ אֶצֶל הַמִּזְבֵּחַ
 וּמִגִּישָׁהּ בְּקֶרֶן דְּרוֹמִית מֵעֶרְבִית כְּנֶגֶד חֲדָה שֶׁל קֶרֶן וְדִיו.
 וּמִסֵּלֵק אֶת כָּל לְבוֹנְתָהּ לְצַד אֶחָד וְקוֹמֵץ מִמָּקוֹם
 שְׁנֵיתֵיהֶם שְׂמֹנֶה שְׂנַאֲמַר 'מִסֵּלְתָהּ וּמִשְׂמֹנָה'. וְנוֹתֵן הַקּוֹמֵץ
 לְכָלִי שָׂרֵת וּמִקְדָּשׁוֹ בְּכָלִי שָׂרֵת. וְקוֹמֵץ שֶׁחֲלָקוֹ בְּשָׁנֵי
 כִּלִּים אֵינוֹ קָדוֹשׁ. וְחֹזֵר וּמִקְדָּשׁ וּמִלֵּקֵט אֶת כָּל לְבוֹנְתָהּ
 וְנוֹתֵנָה עַל הַקּוֹמֵץ שֶׁבְּכָלִי וּמַעֲלֶהוּ עַל הַמִּזְבֵּחַ וּמוֹלְחֻו.
 וְנוֹתְנֻהוּ עַל גְּבֵי הָאֲשִׁים מִכָּלִי שָׂרֵת. וְאִם מִנְחַת כֹּהֲנִים
 הִיא אֵינוֹ קוֹמֵץ אֶלָּא נוֹתֵן מֶלַח עַל כֶּלֶה וּמִשְׁלִיף הַכֹּל
 עַל גְּבֵי הָאֲשִׁים:

עין משפט ב. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פ"ז ה"ט

וְכָל מָקוֹם מִן הַמִּזְבֵּחַ כָּשֶׁר לְמִלִּיקְתָּהּ כ. וּבִלְבַד שְׂיִזָּה
 דְּמָה לְמִטָּה מֵאֲמָצַע הַמִּזְבֵּחַ. וְאִם הִזָּה בְּכָל מָקוֹם
 כְּשָׂרָה. וְהוּא שְׂיִתֵּן לְמִטָּה מֵעֵט מִדָּם הַנֶּפֶשׁ:

כ. כסף משנה: וכל מקום מן המזבח כשר למליקתה וכו' עד מדם הנפש. משנה וגמ' (דף ס"ג:) בפרק קדשי הקדשים: